

Lovforslag nr. L 122. Fremsat den 5. december 1997 af socialministeren (Karen Jespersen)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om social bistand og lov om aktiv socialpolitik

(Rådighedsvurdering)

§ 1

I lov om social bistand, jf. lovbekendtgørelse nr. 110 af 26. februar 1996, som ændret senest ved § 6 i lov nr. 803 af 24. oktober 1997, foretages følgende ændringer:

1. Efter § 40 indsættes:

»§ 40 a. Kommunalbestyrelsen sørger for, at personer, der får kontanthjælp alene på grund af ledighed, bliver tilmeldt arbejdsformidlingen. Kommunalbestyrelsen sørger endvidere for, at arbejdsformidlingen får meddelelse, når hjælpen ophører.

Stk. 2. Socialministeren kan fastsætte regler om tilmelding og afmelding til arbejdsformidlingen.

§ 40 b. Hvis en person, der får kontanthjælp, afslår et formidlet arbejde eller udebliver fra en formidlingssamtale eller en kontaktdato på arbejdsformidlingen, har kommunalbestyrelsen pligt til at vurdere, om den pågældende fortsat opfylder betingelserne for hjælpen ved at udnytte sine arbejdsmuligheder.«.

§ 2

I lov nr. 455 af 10. juni 1997 om aktiv socialpolitik foretages følgende ændringer:

1. Efter § 8 indsættes:

»§ 8 a. Kommunen sørger for, at personer, der får hjælp alene på grund af ledighed, bliver tilmeldt arbejdsformidlingen. Kommunen sørger endvidere for, at arbejdsformidlingen får meddelelse, når hjælpen ophører.

Stk. 2. Socialministeren kan fastsætte regler om tilmelding og afmelding til arbejdsformidlingen.«.

2. I § 13, stk. 1, indsættes som 2. pkt.:

»Hvis en person, der får hjælp efter § 11, afslår et formidlet arbejde eller udebliver fra en formidlingssamtale eller en kontaktdato på arbejdsformidlingen, har kommunen pligt til at vurdere, om den pågældende fortsat opfylder betingelserne for hjælpen ved at udnytte sine arbejdsmuligheder.«.

§ 3

Stk. 1. § 1 træder i kraft den 1. april 1998.

Stk. 2. § 2 træder i kraft den 1. juli 1998.

Bemærkninger til lovforslaget

Lovforslaget fremsættes som led i opfølgningen af aftalen om finansloven for 1998.

Formålet med lovforslaget er at styrke reglerne - i såvel bistanndsloven som loven om aktiv socialpolitik - om, at kontanthjælpsmodtagere skal stå til rådighed for arbejdsmarkedet og for formidling af arbejde.

Det foreslås derfor, at kommunerne skal sørge for, at kontanthjælpsmodtagere, der alene har ledighed som problem, bliver tilmeldt til arbejdsformidlingen med henblik på formidling af arbejde. Hermed sikres det, at arbejdsformidlingen får alle relevante oplysninger om den ledige kontanthjælpsmodtagers forudsætninger og baggrund. Samtidig skal kommunen sørge for at give meddelelse til arbejdsformidlingen, når personen ophører med at modtage hjælp. I den forbindelse foreslås det, at socialministeren får en bemyndigelse, der giver mulighed for at fastsætte regler om tilmeldingen og afmeldingen i forhold til arbejdsformidlingen.

Det foreslås endvidere, at kommunen får en pligt til at foretage en vurdering af, om en kontanthjælpsmodtager, der afslår et formidlet arbejde eller udebliver fra en formidlingssamtale eller en kontaktdato på arbejdsformidlingen, fortsat opfylder betingelserne for at modtage hjælp ved at udnytte sine arbejdsmuligheder.

Der henvises i øvrigt til det samtidig fremsatte lovforslag om ændring af lov om en aktiv arbejdsmarkedspolitik og lov om arbejdsløshedsforsikring m.v.

Den foreslåede stramning af rådighedsvurderingen skal ses i sammenhæng med de sanktionsmuligheder, som kommunerne efter lov om aktiv socialpolitik kan tage i anvendelse, når en person, der modtager kontanthjælp, ikke udnytter sine arbejdsmuligheder.

Hjælpen ophører, hvis en person uden rimelig grund afviser et tilbud om arbejde, aktivering eller anden beskæftigelsesfremmende foranstaltning, så længe muligheden for at benytte tilbudet består. Er muligheden for at udnytte tilbudet ikke længere til stede, kan hjælpen ydes med tilbagebetalingspligt.

Kommunen kan endvidere nedsætte hjælpen til en person, der uden rimelig grund udebliver fra et tilbud

om aktivering eller anden beskæftigelsesfremmende foranstaltning. Den månedlige hjælp kan dog højst nedsættes med 20 pct.

I tilknytning til de foreslåede ændringer i reglerne om rådighedsvurderingen vil der ved indhentelse af materiale fra kommunerne blive etableret en rådighedsstatistik, der kan give en forbedret belysning af forholdene for de kontanthjælpsmodtagere, der modtager hjælp på grund af ledighed.

Økonomiske konsekvenser

Kommunen skal foretage en rådighedsvurdering af kontanthjælpsmodtagere, der er indberettet af AF, på grund af at de pågældende har afslået tilbud om job eller lignende.

Såfremt kontanthjælpsmodtageren ikke har gyldig grund til at afvise det anviste job kan kommunen give et tilbud om aktivering. For de kontanthjælpsmodtagere, der tager imod tilbud om aktivering, vil forslaget medføre merudgifter i form af højere forsørgelsesudgifter og driftsudgifter.

For de kontanthjælpsmodtagere, der afviser tilbuddet, kan kommunen standse hjælpen, så længe tilbuddet er åbent, og ellers yde hjælpen med tilbagebetalingspligt.

Det skønnes, at forslaget samlet vil medføre merudgifter for det offentlige på 2,3 mill. kr. i 1998, 4,7 mill. kr. i 1999 og 5,0 mill. kr. årligt i 2000 og fremover.

Forslaget om etablering af en rådighedsstatistik for kontanthjælpsmodtagere vil medføre merudgifter til indsamling af oplysninger fra AF og kommunerne samt til opfølgning på disse indberetninger. Størrelsen af merudgifterne vil afhænge af de administrative procedurer og rutiner, der kan fastlægges for disse indberetninger.

Forslaget skal forhandles med de kommunale parter.

Administrative konsekvenser

Lovforslaget forventes at medføre et mindre administrativt merarbejde for kommunerne.

Erhvervsøkonomiske konsekvenser

Lovforslaget forventes ikke at have erhvervsøkonomiske konsekvenser.

Miljømæssige konsekvenser

Lovforslaget forventes ikke at have miljømæssige konsekvenser.

EU-retlige aspekter

Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.

Skriftlig fremsættelse (5. december 1997)

Socialministeren (Karen Jespersen):

Jeg tillader mig herved for Folketinget at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om social bistand og lov om aktiv socialpolitik. (Rådigheds-vurdering).

(Lovforslag nr. L 122).

Det foreliggende lovforslag fremsættes som led i aftalen om finansloven for 1998.

Med lovforslaget sker der en styrkelse af reglerne i såvel bistanndsloven som lov om aktiv socialpolitik om, at kontanthjælpsmodtagere skal stå til rådighed for arbejdsmarkedet og for formidling af arbejde.

Det foreslås for det første, at kommunerne skal sørge for, at kontanthjælpsmodtagere, der alene har ledighed som problem, bliver tilmeldt til arbejdsformidlingen med henblik på formidling af arbejde. Hermed sikres det, at arbejdsformidlingen får alle relevante oplysninger om den ledige kontanthjælpsmodtagers forudsætninger og baggrund, ligesom der sker en synliggørelse af den samlede arbejdskraftreserve overfor virksomhederne. Kommunen skal tilsvarende sørge for at give meddelelse til arbejdsformidlingen, når personen ophører med at modtage hjælp.

Det foreslås for det andet, at kommunen får en pligt til at foretage en vurdering af, om en kontanthjælpsmodtager, der anvises arbejde uden at dette fører til ansættelse, fortsat opfyl-

der betingelserne for at modtage hjælp ved at udnytte sine arbejdsmuligheder.

Den foreslåede stramning af rådighedsvurderingen skal ses i sammenhæng med de sanktionsmuligheder, som kommunerne efter lov om en aktiv socialpolitik kan tage i anvendelse, når en person, der modtager hjælp, ikke udnytter sine arbejdsmuligheder.

Disse sanktionsmuligheder indebærer, at hjælpen ophører, hvis en person uden rimelig grund afviser et tilbud om arbejde, aktivering eller anden beskæftigelsesfremmende foranstaltning, så længe muligheden for at benytte tilbudet består. Hvis muligheden for at udnytte tilbudet ikke længere er til stede, kan hjælpen ydes med tilbagebetalingspligt.

Kommunen kan endvidere nedsætte hjælpen til en person, der uden rimelig grund udebliver fra et tilbud om aktivering eller anden beskæftigelsesfremmende foranstaltning. Den månedlige hjælp kan dog højst nedsættes med 20 pct.

Der vil i tilknytning til de foreslåede ændringer med hensyn til rådighedsvurderingen blive etableret en rådighedsstatistik, der kan give en forbedret belysning af forholdene for de kontanthjælpsmodtagere, der modtager hjælp på grund af ledighed.

Med disse bemærkninger skal jeg indstille lovforslaget til Folketingets velvillige behandling.

Lovforslag nr. L 123. Fremsat den 4. december 1997 af arbejdsministeren (Jytte Andersen)

Forslag

til

Lov om kompensation til handicappede i erhverv m.v.

Kapitel 1

Formål og personkreds

§ 1. Loven har til formål at styrke og stimulere handicappede personers muligheder for beskæftigelse med det formål at give disse de samme muligheder for erhvervsudøvelse som personer uden handicap.

§ 2. Loven omfatter personer, der på grund af handicap kan have vanskeligt ved at få og bevare beskæftigelse uden kompensation efter denne lov.

Kapitel 2

Fortrinsadgang

§ 3. Personer, der på grund af et handicap har vanskeligt ved at få beskæftigelse på det almindelige arbejdsmarked, har fortrinsadgang til ledige stillinger hos offentlige arbejdsgivere, bevilling til stadepladser m.v. og tilladelse til taxikørsel, hvis vedkommende er lige så kvalificeret som de øvrige ansøgere.

Stk. 2. Arbejdsministeren fastsætter nærmere regler om fortrinsadgangen, herunder om den handicappede persons ret til en ansættelsesamtale og arbejdsgiverens pligt til at forhandle med Arbejdsformidlingen, hvis den handicappede ansøger ikke ansættes.

Kapitel 3

Personlig assistance til handicappede i erhverv

§ 4. Der kan ydes personlig assistance til ledige, lønmodtagere og selvstændigt erhvervsdrivende, der på grund af

1) synsnedtættelse er ude af stand til eller kun

med uforholdsmæssigt besvær er i stand til at læse,

- 2) alvorligt hørehandicap har særlige behov for bistand ved udførelsen af erhverv m.v., herunder tolkebistand,
- 3) meget betydeligt nedsat funktion som følge af et handicap har behov for praktisk bistand ved udførelse af arbejdsfunktioner, eller
- 4) handicap i øvrigt har anden alvorligt nedsat funktion, der giver behov for særlig bistand i forbindelse med udøvelse af erhverv m.v.

Stillingskategorier m.v.

§ 5. Personlig assistance kan ydes under beskæftigelse i

- 1) stillinger på ordinære løn- og ansættelsesvilkår,
- 2) individuel jobtræning, jf. kapitel 9 i lov om en aktiv arbejdsmarkedspolitik,
- 3) fleksjob, jf. lov om aktiv socialpolitik §§ 71 - 73, eller
- 4) skånejob til personer, der modtager social pension, jf. lov om aktiv socialpolitik §§ 75-77.

Stk. 2. Ledige personer med et handicap kan få tilskud til personlig assistance under efteruddannelse forud for påbegyndelse af et konkret ansættelsesforhold.

Tilskud og ansættelse

§ 6. Tilskud ydes til en virksomhed til aflønning m.v. af en personlig assistent for en ansat eller for en, der skal ansættes i virksomheden, eller virksomhedens indehaver. Den personlige assistent skal bistå den handicappede person med de praktiske arbejdsfunktioner, som følger

F. t. 1. om kompensation til handicappede i erhverv m.v.

af beskæftigelsen, og som den pågældende på grund af handicapet ikke selv kan udføre. Der kan ikke ydes tilskud til personlig assistance, hvis erhvervet er uforeneligt med handicapet.

§ 7. Den personlige assistent ansættes i virksomheden på normale ansættelsesvilkår. Den handicappede person skal forud for ansættelse af en assistent godkende denne.

Stk. 2. Tilskud kan kun ydes til ansættelse i en bestemt arbejdsfunktion i en bestemt virksomhed.

Stk. 3. Tilskud kan ydes for assistance i gennemsnitlig indtil 20 timer pr. uge for en bestemt periode eller indtil videre. I forbindelse med efteruddannelse forud for et konkret ansættelsesforhold, jf. § 5, stk. 2, kan der ydes tilskud op til fuld tid.

Stk. 4. Der kan ydes refusion af udgifter til den personlige assistent ved arbejdsbetingede rejser og til vikardækning ved assistentens længevarende sygdom og lignende.

Stk. 5. Arbejdsministeren fastsætter nærmere regler om, i hvilket omfang der kan ydes tilskud til den personlige assistent under den handicappede persons sygdom, og i hvilket omfang der kan ydes tilskud, hvis den personlige assistent er syg.

§ 8. Tilskuddets størrelse svarer til den overenskomstmæssige studentertimelønssats inden for statens område. Til assistance i form af tegnsprogstolkning kan ydes et tilskud svarende til den ordinære sats for tegnsprogstolkning.

Stk. 2. Efter en konkret vurdering kan Arbejdsformidlingen, hvis karakteren af den påkrævede assistance kræver det, yde et tilskud svarende til den ordinære sats for det pågældende arbejde.

Stk. 3. Tilskuddet kan dog ikke overstige virksomhedens faktiske lønudgift til den personlige assistent.

Administration

§ 9. Arbejdsformidlingen administrerer ordningen med personlig assistance til handicappede i erhverv. Direktøren for Arbejdsmarkedsstyrelsen kan fastsætte nærmere regler herom.

§ 10. Ansøgning om personlig assistance indgives af den handicappede person til Arbejds-

formidlingens regionskontor i den region, hvor virksomheden er beliggende.

Stk. 2. Arbejdsformidlingen kan indhente nødvendige oplysninger fra ansøgerens bopælskommune samt fra andre myndigheder eller institutioner.

Stk. 3. Arbejdsformidlingen afgør, om ansøgningen skal imødekommes.

§ 11. Arbejdsformidlingen refunderer virksomheden de lønandele, som tilskuddet omfatter. Direktøren for Arbejdsmarkedsstyrelsen kan fastsætte nærmere regler herom.

§ 12. Det påhviler den handicappede person og arbejdsgiveren at give Arbejdsformidlingen oplysning om ændringer i arbejdsforholdet eller handicapets omfang, hvis det har betydning for udbetaling af tilskud til personlig assistance.

Stk. 2. Der er pligt til at tilbagebetale tilskud m.v., som er modtaget med urette, hvis den handicappede person eller arbejdsgiveren har givet urigtige erklæringer eller forsætligt har fortiet omstændigheder, der har betydning for udbetaling af tilskud til personlig assistance.

Stk. 3. Direktøren for Arbejdsmarkedsstyrelsen kan fastsætte nærmere regler om tilsynet med ordningen og om revurdering af behovet for personlig assistance.

Klage

§ 13. Klage over Arbejdsformidlingens afgørelser om støtte til personlig assistance kan inden 4 uger indbringes for Arbejdsmarkedets Ankenævn af den, som afgørelsen vedrører.

Kapitel 4

Forsøg med personlig assistance til handicappede under efter- og videreuddannelse

§ 14. Arbejdsministeren kan etablere en forsøgsordning med personlig assistance til

- 1) beskæftigede, der uden for normal arbejdstid deltager i almindelig efter- og videreuddannelse inden for det pågældende erhverv eller tager orlov til uddannelse, og
- 2) ledige i uddannelsesstilbud med uddannelsesgodtgørelse efter lov om en aktiv arbejdsmarkedspolitik, med godtgørelse for tab af indtægt eller arbejdsmulighed efter lov om arbejdsmarkedsuddannelser, med orlovsydelse efter lov om orlov eller med bevarelse

af retten til dagpenge efter § 62 a i lov om arbejdsløshedsforsikring m.v.

Stk. 2. Arbejdsministeren fastsætter nærmere regler om forsøgsordningen.

Kapitel 5

Forsøg med en isbryderordning for nyuddannede personer med et handicap

§ 15. Arbejdsministeren kan etablere en forsøgsordning med løntilskud i op til 9 måneder ved ansættelse af handicappede personer, der har gennemført en uddannelse, der berettiger til optagelse i en arbejdsløshedskasse jf. arbejdsløshedsforsikringslovens § 41, stk. 1, nr. 3, litra b.

Stk. 2. Arbejdsministeren fastsætter nærmere regler om forsøgsordningen.

Kapitel 6

Arbejdsredskaber, værktøj, arbejdspladsindretning m.v.

§ 16. Arbejdsministeren kan fastsætte nærmere regler om brug af de satspuljemidler, der afsættes på finansloven for 1998 og 1999 til støtte til anskaffelse af hjælpemidler, som er nødvendige for at fastholde eller indsluse handicappede personer på arbejdsmarkedet, eller for at handicappede personer kan deltage i uddannelses- eller aktiveringstilbud.

Kapitel 7

Andre bestemmelser

§ 17. Det regionale Arbejdsmarkedsråd skal regelmæssigt og mindst 1 gang om året afholde møde med repræsentanter for De samvirkende Invalideorganisationer og offentlige arbejdsgivere og drøfte den arbejdsmarkedspolitiske situation i regionen for handicappede personer.

Stk. 2. Det regionale Arbejdsmarkedsråd udarbejder årligt en beretning vedrørende administrationen af denne lov.

Stk. 3. Det regionale Arbejdsmarkedsråds

beretning skal bl. a. indeholde oplysninger om

- 1) brugen af fortrinsadgangen, jf. kapitel 2,
- 2) tildelingen af personlig assistance, jf. kapitel 3, og
- 3) andre initiativer, som Arbejdsformidlingen har iværksat for at lette adgangen til arbejdsmarkedet for handicappede personer.

Stk. 4. Direktøren for Arbejdsmarkedsstyrelsen kan fastsætte nærmere regler det i stk. 1-3 nævnte.

Kapitel 8

Ikrafttrædelses- og overgangsbestemmelser

§ 18. Loven træder i kraft den 1. juni 1998, jf. dog stk 2.

Stk. 2. Arbejdsministeren fastsætter tidspunktet for ikrafttræden af lovens § 19, nr. 1.

Stk. 3. Den 1. juni 1998 ophæves lov nr. 928 af 27. december 1991 om personlig assistance til handicappede i erhverv samt § 30 i lov om social bistand, jf. lovbekendtgørelse nr. 110 af 26. februar 1996.

Stk. 4. Uanset § 5 kan der frem til den 1. juli 1998 efter reglerne i denne lov ydes personlig assistance til personer, der allerede er ansat eller i perioden frem til den 1. juli 1998 ansættes i

- 1) individuelt beskyttede stillinger efter Socialministeriets 1/3-ordning, jf. lov om social bistand § 91 og

- 2) fleksjob, jf. §§ 49 a - 49 c i lov om social bistand.

§ 19. I lov nr. 928 af 27. december 1991 om personlig assistance til handicappede i erhverv som ændret ved lov nr. 203 af 29. marts 1995 foretages følgende ændring:

1. § 2 a, stk. 1, nr. 3, affattes således:

- »3) fleksjob, jf. §§ 49 a - 49 c i lov om social bistand,«

§ 20. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Lovforslaget skal medvirke til at styrke og stimulere mulighederne for beskæftigelse og arbejdspladsfastholdelse af personer med et handicap på arbejdsmarkedet primært på ordinære vilkår men også på særlige vilkår. Forslaget er således et led i regeringens initiativer for at skabe et mere rummeligt arbejdsmarked. Med lovforslaget sker der en samling af de kompenserende arbejdsmarkedspolitiske foranstaltninger for personer med et handicap.

Personer med et handicap skal sikres lige muligheder med andre på arbejdsmarkedet. Der er allerede mange personer med et handicap i beskæftigelse, men der er fortsat et væsentligt uudnyttet arbejdskraftspotentiale hos denne gruppe.

Det er vigtigt at gøre det lettere for virksomhederne at rekruttere personer med et handicap og at få gjort denne gruppe mere synlig. Behovet for kompenserende ydelser må ikke komme til at virke som en barriere for ansættelse af personer med et handicap og gøre denne gruppe til en mindre fleksibel arbejdskraft. Derfor må adgangen til kompenserende ydelser som fx støtte til personlig assistance være hurtig og smidig.

Samlingen af de kompenserende foranstaltninger på Arbejdsministeriets område medvirker til at gøre området mere overskueligt både for virksomhederne og for personer med et handicap.

Der er allerede mulighed for at kompensere personer med et handicap gennem følgende ordninger i Arbejdsministeriets regi:

- tilskud til personlig assistance efter lov om personlig assistance til handicappede i erhverv,
- fortrinsadgang til ledige stillinger hos offentlige arbejdsgivere, bevilling til stadepladser m.v. og taxikørsel efter bekendtgørelse om handicappede ansøges fortrinsadgang ved ansættelse hos offentlige arbejdsgivere, bevilling til stadepladser m.v. og taxikørsel, der er udstedt efter § 30 i lov om social bistand og
- satspuljemidler til anskaffelse af hjælpemidler (arbejdspladsindretning m.v.)

Arbejdsformidlingen administrerer de forskellige ordninger. Arbejdsformidlingens handicapkonsulen-

ter har herigennem opbygget en bred viden omkring ansættelse og fastholdelse på arbejdsmarkedet af personer med handicap.

Lovforslaget indeholder følgende nye initiativer, der består i etablering af forsøg med:

- en udvidelse af ordningen med personlig assistance til efter- og videreuddannelse og
- en isbryderordning for nyuddannede personer med et handicap.

Ordningerne vil blive administreret af Arbejdsformidlingen.

a) Forsøg med personlig assistance til handicappede under efter- og videreuddannelse

Det Centrale Handicapråd har påpeget, at der er behov for, at personer med et handicap får mulighed for støtte til personlig assistance under efter- og videreuddannelse.

Med de stigende krav til arbejdskraftens kvalifikationer stilles der også stigende krav til den enkelte om løbende efter- og videreuddannelse. Når en person med et handicap ønsker at tage en efter- og videreuddannelse, kan der være behov for personlig assistance. Inden for rammerne af den gældende lovgivning er mulighederne for personlig assistance under uddannelse imidlertid begrænsede.

Efter sektoransvarlighedsprincippet ligger ansvaret for tildeling af støtte til personlig assistance under uddannelse primært hos uddannelsesinstitutionerne, men der er fortsat mange uddannelsesinstitutioner, som ikke har mulighed for at tilbyde støtte til personlig assistance.

På arbejdsmarkedsuddannelsesområdet er der udarbejdet en handlingsplan for handicappedes adgang til AMU-centre, hvor samtlige AMU-centre gennemgås med hensyn til tilgængelighed til centrene og muligheden for, at handicappede kan færdes på centrene. Der er endvidere udarbejdet en 3-årig handlingsplan for handicappede i arbejdsmarkedsuddannelserne, som koncentrerer sin indsats om egnede og kompenserende undervisningsmidler, tekniske hjælpemidler og særligt udstyr samt forskellige informationsaktiviteter.

Manglende mulighed for personlig assistance un-

der efter- og videreuddannelse stiller personer med et handicap svagere på arbejdsmarkedet. For beskæftigede med et handicap betyder det, at de ikke har samme muligheder for at vedligeholde deres kvalifikationer gennem efter- og videreuddannelse som andre beskæftigede. For ledige med et handicap betyder det, at de ikke har samme muligheder som andre ledige for at indgå i opkvalificerende uddannelsestilbud og derigennem opnå tilknytning til arbejdsmarkedet.

Formålet med forsøgsordningen er at give personer med et handicap mulighed for efter- og videreuddannelse for at vedligeholde deres faglige kvalifikationer.

b) Forsøg med en isbryderordning for nyuddannede personer med et handicap

Det centrale Handicapråd har også peget på behovet for en praktikordning for nyuddannede personer med et handicap.

Baggrunden for iværksættelsen af et forsøg med en isbryderordning for handicappede er et ønske om at kompensere for de vanskeligheder, som personer med et handicap kan have med at dokumentere, at de efter endt uddannelse har de tilstrækkelige forudsætninger for at fungere på arbejdsmarkedet.

Isbryderordningerne, hvor fx højtuddannede er blevet ansat i mindre virksomheder, har vist sig at være et nyttigt instrument til at bryde barrierer og skaffe de pågældende fodfæste på et arbejdsmarked, der ikke umiddelbart retter rekrutteringen mod dem.

Personer med et handicap kan have sværere ved dels at have arbejde ved siden af studiet, dels at finde egnet studiearbejde. Nyuddannede personer med et handicap har derfor sværere ved at dokumentere, at de har de tilstrækkelige forudsætninger for at fungere på arbejdsmarkedet. Tilskudsordningen skal kompensere for disse særlige problemer, som personer med et handicap har.

På længere sigt vil ordningen kunne give virksomhederne et bedre og bredere rekrutteringsgrundlag. Dels fordi personer med et handicap hurtigere vil få større arbejds erfaring, dels fordi virksomhederne får større erfaring med medarbejdere med et handicap.

Erhvervsøkonomiske konsekvenser

Det er hensigten, at en samling af de kompenserende foranstaltninger på Arbejdsministeriets område i en lov skal medvirke til at gøre området mere overskueligt for virksomhederne og dermed lette ansættelsen af personer med et handicap. På længere sigt vil det kunne give virksomhederne et bredere rekrutteringsgrundlag, fordi den lettere adgang til kompen-

serende ydelser, vil gøre det lettere at rekruttere personer med et handicap og få gjort denne gruppe mere synlig.

Lovforslaget antages ikke herudover at have erhvervsøkonomiske konsekvenser.

Lovforslaget har været forelagt Erhvervsministeriets testpanel. Der blev udsendt spørgeskemaer til 141 virksomheder i testpanelet. Heraf har 57 virksomheder returneret spørgeskemaet inden svarfristen på 11 dage. Kun 2 af de virksomheder, der har returneret evalueringsskemaet, er direkte berørt af ændringerne. På grund af den lave svarprocent og de meget få berørte virksomheder er det reelt ikke muligt at konkludere, om lovforslaget har administrative konsekvenser for virksomhederne på grundlag af testpanelets svar.

Forholdet til EU-retten

Det vurderes, at lovforslaget ikke indeholder statsstøtte, der skal notificeres til Europa-Kommissionen efter EF-traktatens artikel 93, stk. 3.

For at kunne betegne en foranstaltning som støtte, der er uforenelig med fællesmarkedet, jf. EF-traktatens artikel 92, stk. 1, skal fire kriterier være opfyldt. Foranstaltningen skal være til fordel for den begunstigede virksomhed; den skal ydes ved hjælp af statsmidler; den skal være målrettet, d.v.s. begunstige »visse virksomheder eller visse produktioner«; og den skal påvirke samhandlen mellem medlemsstaterne. Disse fire betingelser er kumulative.

Det vurderes, at en støtte, der ydes efter lovforslaget, ikke vil kunne betegnes som målrettet, idet den ikke vil begunstige visse virksomheder eller visse produktioner. Der vil således være tale om en generel foranstaltning, der efter Europa-Kommissionens og EF-domstolens praksis falder udenfor statsstøttebegrebet. Det er i denne forbindelse afgørende, at staten ikke opnår diskretionære beføjelser til at anvende den pågældende foranstaltning på uensartet vis.

Ligestillingsmæssige konsekvenser

Lovforslaget antages ikke at påvirke ligestillingen mellem kvinder og mænd.

Miljømæssige konsekvenser

Lovforslaget antages ikke at have miljømæssige konsekvenser.

Økonomiske og administrative konsekvenser

Det må forventes, at en samling af de kompenserende arbejdsmarkedspolitiske foranstaltninger for personer med et handicap vil kunne føre til en øget

anvendelse af de kompenserende ordninger. Iværksættelsen af forsøget med en isbryderordning for nyuddannede personer med et handicap vil også kunne betyde øget anvendelse af de kompenserende ordninger. Det forventes dog ikke, at samlingen vil medføre væsentlige merudgifter eller væsentlig øget administration.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Formålet med loven er, at personer med handicap skal have samme erhvervsmuligheder som personer uden et handicap. Med det formål at styrke og stimulere handicappedes lige muligheder på et foranderligt arbejdsmarked bygger loven på princippet om arbejdsmæssig ligestilling gennem kompensation for de individuelle eller omgivelsesbestemte konsekvenser af funktionsnedsættelsen og gennem udvikling og vedligeholdelse af den enkelte erhvervskompetence.

Til § 2

Der er ikke med lovforslaget tilsigtet ændringer i den hidtidige personkreds. Afgørelsen af, om en funktionsnedsættelse giver mulighed for kompensation, vil fortsat kunne træffes af Arbejdsformidlingen uden inddragelse af sagkyndige, herunder læger, men med en vurdering af den pågældendes muligheder på arbejdsmarkedet.

Til § 3

Bemyndigelsen til arbejdsministeren til at fastsætte regler om fortrinsadgang til visse offentligt regulerede beskæftigelser for personer, der på grund af handicap har vanskeligt ved at få beskæftigelse på det almindelige arbejdsmarked, findes nu i § 30 i lov om social bistand. Med lovforslaget foreslås bemyndigelsen flyttet og moderniseret. På opfordring fra Det Centrale Handicapråd og Center for Ligebehandling af handicappede foreslås det, at bemyndigelsens rækkevidde begrænses, således at der er alene er fortrinsadgang, hvis den handicappede er lige så kvalificeret, som de øvrige ansøgere.

Efter de gældende regler er der også bemyndigelse til at fastsætte regler om fortrinsadgang, hvis den handicappede er næsten lige så kvalificeret, som de øvrige ansøgere. Det er rådets og centerets opfattelse, at ordet »næsten« har givet anledning til, at mange handicappede ikke har ønsket at anvende fortrinsretten.

Til § 4, 9-10 og 13

Der er ikke tilsigtet ændringer i forhold til de gældende regler i §§ 2, 7 - 8 og 11 i lov om personlig assistance til handicappede i erhverv.

Til § 5

Der er tale om en videreførelse af stillingskategorierne i den hidtidige § 2a i lov om personlig assistance til handicappede i erhverv. Der kan således fortsat ydes personlig assistance under beskæftigelse i jobtræning, puljejob m.v.

Med lov nr. 203 af 29. marts 1995 om ændring af lov om personlig assistance til handicappede i erhverv skete der en udvidelse af målgruppen for lov om personlig assistance til handicappede, således at der også kunne ydes tilskud til personlig assistance til personer ansat i individuelt beskyttede stillinger efter Socialministeriets 1/3- og 50/50-ordninger og i individuel jobtræning jf. kapitel 9 i lov om en aktiv arbejdsmarkedspolitik. Ændringen var en udmøntning af aftalen om satspuljereguleringspuljen for 1995.

Som følge af ændringerne af lov om social bistand, hvorefter betegnelserne for individuelt beskyttede stillinger efter socialministeriets 50/50- og 1/3 -ordninger ændres til henholdsvis fleksjob og til skånejob til personer, som modtager social pension, foreslås det, at henholdsvis fleksjob og skånejob til personer, som modtager social pension, indsættes i den foreslåede § 5 i stedet for. Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til § 18.

Til § 6

Ordlyden foreslås ændret i forhold til den gældende § 3 i lov om personlig assistance til handicappede i erhverv. Det foreslås, at den personlige assistent kan bistå den handicappede person med de arbejdsfunktioner, der er en naturlig følge af ansættelsen, og der vil således kunne ydes personlig assistance til udførelse af hvervet som tillidsrepræsentant.

Det foreslås præciseret, at der kun kan ydes personlig assistance, hvis handicapet i øvrigt er foreneligt med den pågældendes erhverv. De praktiske arbejdsfunktioner, som den personlige assistent kan bistå med, skal ses i modsætning til de indholdsmæssige arbejdsopgaver, som den handicappede person må kunne udføre uden hjælp fra en assistent.

Arbejdsopgaverne må ikke være udtømt med den personlige assistents arbejde. Ansættelsen af den personlige assistent må ikke have karakter af vikardækning eller almindelig medhjælp.

Der kan ikke ydes støtte til personlig assistance, når behovet for den personlige assistance skyldes, at

arbejdsfunktionerne hovedsagligt eller alene består i arbejdsfunktioner, hvis udførelse er uforenelige med handicappet. Den handicappede person skal således selv kunne udføre det væsentligste indhold i arbejdet.

Hvis arbejdet nødvendiggør det, vil personlig assistance kunne ydes af flere forskellige ansatte inden for de gældende rammer, herunder 20-timers-grænsen, jf. § 7, stk. 3.

Til § 7

Efter § 4, stk. 4, i lov om personlig assistance til handicappede i erhverv kan der ydes refusion af den personlige assistents rejseudgifter i forbindelse med arbejdsbetingede rejser. Det præciseres, at der ud over de direkte rejseomkostninger kan ydes refusion af fx udgifter til time-dagpenge til den personlige assistent.

Det præciseres endvidere, at der kan ydes refusion til ansættelse af en vikar for den personlige assistent i forbindelse med den personlig assistents længerevarende sygdom og lignende, og at der kan udbetales tilskud til den personlige assistent i situationer, hvor den handicappede person er syg.

Til § 8

Det præciseres, at der ikke kan ydes et højere tilskud til ansættelse af en personlig assistent end den faktiske lønudgift, som ansættelsen medfører. Er den personlig assistent fx ansat i jobtræning eller fleksjob, kan der således alene ydes tilskud til den del af lønudgiften, som ikke i forvejen er dækket af løntilskud.

Til § 11

Efter den gældende § 9 i lov om personlig assistance til handicappede i erhverv skal tilskuddet være udbetalt senest den 15. i den følgende måned. Med den foreslåede ændring bliver der mulighed for at fastsætte nærmere regler bl. a. om, at arbejdsgiveren kan få udbetalt tilskud til den personlige assistent, uanset at han ved en fejl eller forglemmelse først anmoder om at få udbetalt tilskud efter den 15. i den følgende måned.

Til § 12

Det foreslås, at såvel den handicappede person som virksomhederne får pligt til at give arbejdsformidlingen oplysninger om ændringer, der har betydning for tilskuddet til personlig assistance. Herudover foreslås, at det kommer til at fremgå af loven, at der er pligt til at tilbagebetale uberettiget modtaget tilskud.

Til § 14

Efter gældende praksis kan der ydes støtte til personlig assistance til handicappede personer, der deltager i efter- og videreuddannelse, når deltagelsen er et naturligt led i arbejdet/erhvervet. For lønmodtagere er det en betingelse, at kursusaktiviteten er et led i arbejdet, betales af arbejdsgiveren og afvikles i arbejdstiden. Der er blevet ydet tilskud til personlig assistance under deltagelse i AMU-kurser.

Det er hensigten, at forsøgsordningen skal give personer med et handicap mulighed for personlig assistance under deltagelse i efter- og videreuddannelse, der har betydning for deres arbejdsmarkedstilknøytning. Der vil alene kunne ydes støtte til personlig assistance efter forsøgsordningen, når uddannelsesinstitutionen ikke har mulighed for at yde støtte her til.

Forsøgsordningen vil omfatte beskæftigede, der uden for arbejdstiden deltager i sædvanlige kursusaktiviteter, der er et almindeligt led i efter- og videreuddannelse inden for det pågældende erhverv. Det foreslås endvidere, at beskæftigede personer med et handicap også skal have mulighed for personlig assistance under uddannelsesorlov.

Det vil blive overvejet, om der er behov for at give handicappede personer, der uden for arbejdstiden deltager i efter- og videreuddannelse, mulighed for at få støtte til personlig assistance i mere end de 20 timer, som handicappede i erhverv efter de gældende regler højst kan opnå støtte til.

Forsøgsordningen vil endvidere omfatte ledige i uddannelsesstilbud med uddannelsesgodtgørelse, med godtgørelse for tab af indtægt eller arbejdsmulighed efter lov om arbejdsmarkedsuddannelser, med bevarelsen af retten til dagpenge efter § 62 a i arbejdsløshedsforsikringsloven eller med orlovsydelse. Målet er at sikre personer med et handicap samme muligheder for uddannelsesstilbud, som andre ledige.

Til § 15

Det er hensigten, at forsøgsordningen skal omfatte personer, der uanset en væsentlig funktionsnedsættelse kan opnå en varig tilknytning til det ordinære arbejdsmarked på sædvanlige løn- og ansættelsesvilkår - eventuelt med kompenserende hjælpemidler.

De handicappede personer skal for at kunne anvende ordningen have gennemført en uddannelse, der ville berettige til optagelse i en arbejdsløshedskasse (minimum 18 måneders uddannelse). Der vil dog ikke blive stillet krav om medlemskab af en arbejdsløshedskasse. Der vil være mulighed for ansættelse i 6 måneder og i særlige tilfælde op til 9 måneder.

Ordningen tænkes udformet således, at ansættelsen kan påbegyndes i de 2 første år efter uddannelsens afslutning. Der vil kunne udbetales et løntilskud på op til 50% af lønudgiften, dog højst 11.000 kr pr. måned.

Løn- og ansættelsesvilkårene skal svare til de overenskomstmæssige eller de for tilsvarende arbejde sædvanligt gældende. Virksomheden skal kunne godtgøre, at man ikke har afskediget en ansat i den pågældende funktion med henblik på ansættelse af en handicappet med løntilskud i stedet.

Der forventes ikke stillet krav om, at den handicappede person skal have været ledig i en vis periode forud for ansættelsen med løntilskud, men vedkommende skal dog mangle erhvervs erfaring inden for det fagområde, uddannelsen kvalificerer til.

Til § 16

Efter lov om social bistand er kompetencen til at yde hjælp til anskaffelse af værktøj, arbejdsredskaber m.v. henlagt til de kommunale myndigheder. Arbejdsformidlingens handicapkonsulenter har dog mulighed for at yde støtte fra en satspulje på 1 mio kr (satspuljeforliget for 1996 »Støtte til handicappede«). Fra puljen kan der ydes tilskud til:

- særlige uddannelses- og aktiveringstilbud til handicappede personer fx i form af kurser eller jobtræning
- anskaffelse af hjælpemidler, som er nødvendige for at fastholde eller indsluse handicappede personer på arbejdsmarkedet, eller for at muliggøre deltagelse i uddannelses- eller aktiveringstilbud.

Der er i hvert af årene 1997, 1998 og 1999 afsat 5 mill. kr, hvoraf 1 mill. kr. i hvert af årene er lagt ud til administration i AF-regionerne til anskaffelse af hjælpemidler i form af fx særlige arbejdsredskaber, særligt værktøj og arbejdspladsindretning. Den øvrige del af puljen fordeles af Arbejdsmarkedsstyrelsen på baggrund af ansøgninger fra handicaporganisationerne.

I praksis anvender AF-konsulenterne puljen til »straksanskaffelse« af hjælpemidler, således at ansættelsen af en person med et handicap ikke kommer til at bero på de kommunale myndigheders stillingtagen til tilskud til anskaffelse af hjælpemidler. De kommunale myndigheder kan refundere udgifter til anskaffelse af hjælpemidler, når de er enige i anskaffelsen. På baggrund af erfaringerne med puljen vil det blive overvejet at udvide Arbejdsformidlingens muligheder for at yde støtte til arbejdsredskaber m.v. til handicappede i erhverv m.v.

Til § 17

Efter den gældende bekendtgørelse nr. 510 af 18. juni 1997 om handicappede ansøges fortrinsadgang ved ansættelse hos offentlige arbejdsgivere, bevilling til studepladser m.v. og taxikørsel skal Det regionale Arbejdsmarkedsråd mindst en gang årligt afholde et møde med repræsentanter for De samvirkende Invalideorganisationer, og Arbejdsmarkedsrådet skal en gang årligt udarbejde beretning om fortrinsbekendtgørelsen. Det foreslås, at møderne og beretningerne skal omfatte alle de initiativer på handicapområdet, som er omfattet af lovforslaget.

Der afholdes møde med en bredere kreds, end de offentlige arbejdsgivere, der i forvejen er repræsenteret i Det regional Arbejdsmarkedsråd. Som offentlige arbejdsgivere anses i denne sammenhæng også kommunale og amtskommunale fællesskaber, virksomheder og selskaber, hvor det offentlige er medejer med en dominerende indflydelse samt organisationer, foreninger, institutioner og lignende, hvor mindst 50 % af udgifterne dækkes af offentlige tilskud.

Til § 18

Den gældende lov om personlig assistance til handicappede i erhverv giver mulighed for at yde støtte til personlig assistance til bl. a. personer i individuelt beskyttede stillinger efter Socialministeriets 50/50-ordning og 1/3-ordning, jf. lov om social bistand § 91.

Ved lov nr. 459 af 10. juni 1997 om ændring af lov om social bistand og lov om dagpenge ved sygdom eller fødsel (Regler om fleksjob m.v.) ændres betegnelsen for beskyttede enkeltpladser for personer, der ikke får pension - 50/50-stillinger - til fleksjob, jf. lov om social bistand afsnit III A, fleksjob m.v. §§ 49a-49c. Ændringen forventes at træde i kraft den 1. januar 1998.

Fleksjobordningen videreføres i lov om en aktiv socialpolitik §§ 71-73, der træder i kraft den 1. juli 1998.

Socialministeriets 1/3-ordning med individuelt beskyttede enkeltpladser til personer, der modtager pension, vil ved ikrafttrædelsen af lov om aktiv socialpolitik den 1. juli 1998 blive videreført med ordningen med skånejob til personer, som modtager social pension, jf. lov om aktiv socialpolitik §§ 75-77.

Overgangsbestemmelsen i stk. 3, giver mulighed for, at der kan ydes tilskud til personlig assistance til personer med et handicap, der ved lovens ikrafttræden er ansat i et fleksjob efter bistanndslovens §§ 49 a - 49 c eller i Socialministeriets 1/3-ordning efter bistanndslovens § 91.

Til § 19

Det præciseres, at personlig assistance efter lov nr. 928 af 27. december 1991 om personlig assistance til handicappede i erhverv kan ydes under beskæftigelse

i fleksjob, jf. §§ 49 a - 49 c i lov om social bistand, når ordningen med individuelt beskyttede stillinger efter Socialministeriets 50/50-ordning kanaliseres over i fleksjobordningen.